

var saaledes, som den burde være. For at jeg skal nævne et Exempel derpaa, forelaa som det første Spørgsmaal Naturaltiendens Omgang til en fast Afgift, men det findes henlagt til Slutningen af Forslaget. Der er Tale om tre Tiender, Konges, Kirkes og Præstetiendens, men de stille sig paa en eiendommelig Maade efter de forskellige Retsforholds Bessaffenhed. Navnlig er det Tilfældet, at der paa Kirketienden hvile eiendommelige Forpligtelser, der optage en Deel af Kirketiendens Værdi, og som maae særlig paaagtes; derved stiller denne Tiende sig fra de andre, og ligeledes stiller Præstetienden sig ved sin særegne Bestemmelse fra de 2 andre Tiender. Men de stille sig endvidere efter selve Forslaget fra hinanden, idet Forslagsstilleren vil have Kirkes og Kongetienden behandlet paa en anden Maade end Præstetienden, saa at der i selve Lovforslaget var Anledning til at bygge hele Lovgivningsarbejdet paa en anden Maade, end den, hvorpaa Forslagsstilleren har bygget det. Det er imidlertid Betragtninger af underordnet Betydning; men jeg er saameget mere berettiget til at nævne dem, som jeg allerede under Udvalgets Forhandlinger har gjort opmærksom derpaa. Hvad dernæst angaaer selve § 2, synes det mig ogsaa, at den forsaavidt er mindre heldigt affattet, som den omhandler Statens Byrde for de 2 Tiender, Konges og Kirketienden, uden at forudskikke dens Forudsætning og Fundament, nemlig den Indtægt, Statskassen skulde have, medens Forslagsstilleren derimod gaaer den modsatte Vej i Henseende til Præstetienden, hvor den Indtægt, som skulde tilfalde Statskassen, først er omtalt, og navnlig som den, der skulde afbenyttes til den fremtidige Lønning til de Embedsmænd, hvorom der er Spørgsmaal. Sluttelig maa jeg tillade mig at udtale, at ligesom der ikke gives nogen Lønningslov for de geistlige Embedsmænd, saaledes indeholdes der heller ikke, idetmindste efter min Formening, de fornødne Data i Lovforslaget til at begrunde en nærmere Forestilling om Bessaffenheden af Statsobligationer, der skulde afgive Aflysningsmidlet for de 2 Tiender. — Saaledes have i formel Henseende forskellige Betragtninger påtrængt sig os deels ved Lovudkastet i det Hele, deels ved § 2; men

jeg erkjender meget villigt, at det er Betragtninger af underordnet Betydning. Hovedsagen er de Grindringer, vi maae fastholde mod selve Indholdet af § 2, og det ligesaa godt af dens første som af dens sidste Deel.

Solberg: Jeg skal tillade mig nogle enkelte Ytringer i Anledning af det Foredrag, vi idag have hørt af den meget ærede Ordfører. Han har yttret, at Kirketienden var en ligesaa god Eiendom som enhver anden. I denne Henseende kan jeg ingenlunde være af den samme Mening, som han; thi denne Eiendom er underkastet langt andre Indskrænkninger, end enhver anden Eiendom. Det maa være den ærede Ordfører bekendt, at der aarsligt holdes Syn over Kirkerne, og at der da kan paabydes Reparationer og alt saadant Noget, og at det desuden er aldeles ubestemt, hvad der i Fremtiden kan kræves af Kirkeierne. Thi jeg skal tillade mig at oplyse, at da engang en Kirkeier nægtede at indsætte et Bindue i Kirkens Baabenhuus paa Grund af, at der hidtil intet saadant havde været, fik man et Cancellerescript af 14 Juli 1835, som paalægger denne Mand at indsætte bemeldte Bindue, og som tillige siger, at han ikke maatte troe, at, fordi der hidtil ikke havde været en enkelt Ting ved Kirken, han da kunde troe sig berettiget til at unddrage sig for at skaffe disse Ting tilveie. Man udtalte altsaa i dette Rescript, at Staten eller Regjeringen er berettiget til at paalægge Eierne at anskaffe flere forskellige Ting, som maatte anses for nyttige og gavnlige for Kirken. Hvorvidt man i denne Henseende vil gaae i Fremtiden, er Noget, vi aldeles ikke kunne vide, og derfor betvivler jeg meget, at det forholder sig ganske rigtigt, som den ærede Ordfører siger, at denne Eiendom er ligesaa god, som enhver anden Eiendom. Den ærede Ordfører har atter sagt, at nærværende Forslag griber ind i Eiendomsretten; men, naar man siger om et Lovforslag, at det gjør Indgreb i Eiendomsretten, saa fremfører man saavel mod den, der har stillet saadant Forslag, som mod dem, der understøtte det, en temmelig haard Beskyldning, og, naar man gjør det, bør det ogsaa fuldkommen bevises, at det virkelig forholder sig saaledes. Men det har den ærede Ordfører ikke gjort; han har ingen-